

Izvještaj o transparentnosti 2019

EY Montenegro

The EY logo consists of the letters 'EY' in a bold, white, sans-serif font. A yellow triangle is positioned above the 'Y', pointing downwards towards the letters.

Building a better
working world

Sadržaj

Pismo rukovodećeg partnera za Crnu Goru, partnera u reviziji i izvršnog direktora.....	3
O nama	3
Pravna forma, struktura vlasništva i upravljačka struktura	5
Organizacija EY mreže	6
Posvećenost održivosti kvaliteta revizije	8
Infrastruktura koja podržava kvalitet	8
Usvajanje profesionalnih vrijednosti.....	9
Interni sistem kontrole kvaliteta	11
Prihvatanje klijenata i nastavak saradnje	11
Vršenje revizije	12
Pregledi i konsultacije	13
Rotacija partnera u reviziji.....	14
Program kontrole kvaliteta revizije	15
Eksterne kontrole kvaliteta revizije.....	16
Usklađenost sa zakonskom regulativom	16
Procedure poštovanja nezavisnosti	17
Kontinuirana edukacija licenciranih ovlašćenih revizora	19
Prihodi i naknade	20
Finansijske informacije.....	20
Naknade partnerima	21
Dodatak 1: Spisak revizorskih klijenata za prethodnu fiskalnu godinu	22
Spisak revizorskih klijenata za prethodnu fiskalnu godinu	22
Dodatak 2: Izjava o nezavisnosti	23
EY Izjava o nezavisnosti	23
Dodatak 3: Lista odobrenih kompanija članica u EU ili EEA državama članicama	24

Više informacija o EY se može pronaći na sajtu ey.com.

Pismo rukovodećeg partnera za Crnu Goru, partnera u reviziji i Izvršnog direktora

Dozvolite da Vam predstavimo Izvještaj o transparentnosti društva za reviziju Ernst & Young Montenegro d.o.o., Podgorica ("EY Montenegro") za 2019. godinu. Uvažavamo činjenicu da naše zainteresovane strane žele da razumiju šta preduzimamo u cilju unapređenja kvaliteta revizije, upravljanja rizikom i očuvanja svoje nezavisnosti kao revizora. Ovaj izvještaj predstavlja jedan od načina na koji želimo da sa Vama, zainteresovanim stranama, podijelimo šta činimo po svim ovim pitanjima

Obavljanje kvalitetnih revizija i dalje predstavlja naš glavni prioritet. Srž našeg djelovanja je težnja da služimo javnom interesu i omogućimo uspješan i odgovoran rast globalne EY mreže, uz ostvarivanje našeg cilja izgradnje boljeg poslovnog svijeta. Revizori igraju glavnu ulogu u funkcionisanju tržišta kapitala širom svijeta kroz promociju transparentnosti i podržavanje povjerenja investitora. Kompanije, regulatori i druge zainteresovane strane računaju na nas da ćemo pružiti kvalitet na svakom angažovanju.

EY je fokusiran na ulaganje u alate koji nam omogućavaju poboljšanje kvaliteta rada, stvarajući najefikasnije timove i gradeći povjerenje kroz revizorske usluge koje pružamo.

Reputacija EY Montenegro, zasniva se i temelji na pružanju visoko kvalitetnih, profesionalnih revizorskih usluga, objektivno i etički prema svakoj kompaniji kojoj radimo reviziju.

Nastavljamo da prihvatamo ciljeve transparentnosti Zakona o reviziji Crne Gore, koji zahtijevaju od statutarne revizora privrednih društava od javnog interesa (PIEs) da objavljuju godišnji Izvještaj o transparentnosti.

Izvještaj o transparentnosti za 2019. godinu je u skladu Zakonom o reviziji Crne Gore i pokriva fiskalnu godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine. U ovom Izvještaju možete više saznati o našem internom sistemu kontrole kvaliteta: na koji način ulivamo profesionalne vrijednosti, kako obavljamo reviziju, proces pregleda i konsultacija, naš pristup kontroli kvaliteta revizije i naše nezavisnosti.

EY Montenegro je fokusiran na stalno unapređenje kvaliteta revizije i održavanje nezavisnosti uvažavajući nalaze eksternih i internih pregleda. Stalno unapređenje kvaliteta revizije zahtijeva preispitivanje prethodnih pristupa pri obavljanju revizije. Naša usredsređenost na stalno unapređenje oslanja se na ocjenu nalaza kontrola i preduzimanje korektivnih akcija.

Potreba za povjerenjem u finansijsko izvještavanje na našem tržištu kapitala nikada nije bila veća, a revizori igraju značajnu ulogu u ovom pogledu.

Pozivamo sve koji čitaju ovaj izvještaj - investitore, članove komisija za reviziju, kompanije, regulatore i sve zainteresovane strane da nastave da saraduju sa nama na unapređivanju naše strategije, kao i svih drugih oblasti obuhvaćenih ovim izvještajem.

Ivan Rakić

Rukovodeći partner za Crnu Goru

Ernst & Young Montenegro

Boban Čabarkapa

Izvršni direktor

Ernst & Young Montenegro

Danijela Mirković

Partner u reviziji

Ernst & Young Montenegro

Naš cilj:
izgradnja
boljeg
poslovnog
svijeta

EY is committed to doing its part in building a better working world.

Kroz prenos znanja i kroz pružanje kvalitetnih usluga pomažemo u izgradnji povjerenja na tržištima kapitala i ekonomijama širom svijeta. Mi razvijamo izuzetne lidere koji se udružuju da bi ispunili naša obećanja data zainteresovanim stranama. Na taj način igramo ključnu ulogu u izgradnji boljeg poslovnog svijeta za naše ljude, naše klijente i naše zajednice.

Pravna forma, struktura vlasništva i upravljačka struktura

U Crnoj Gori društvo Ernst & Young Montenegro d.o.o., Podgorica ("EY Montenegro") je društvo sa ograničenom odgovornošću, osnovano u Podgorici koje je član Ernst & Young Global Limited (EYG), kompanije registrovane kao društvo sa ograničenom odgovornošću u Ujedinjenom Kraljevstvu (UK). U ovom Izveštaju, EY Montenegro će se pominjati kao „Mi“, „Nas“ i „Naš“. EY se kolektivno odnosi na globalnu organizaciju kompanija članica EYG.

EY Montenegro ima sjedište u Podgorici. Izvršni direktor je zadužen za različite upravljačke funkcije kao i za primjenu globalnih i regionalnih politika na nivou zemlje. Najnovije informacije o formalno pravnim upravljačkim tijelima u EY Montenegro su raspoloživi na internet adresi Centralnom registru privrednih subjekata www.crps.me.

Članice EYG organizacije su grupisane u tri geografske oblasti: Amerika, Azija-Pacifik i Evropa, Bliski Istok, Indija I Afrika (EMEIA). Japan je bila posebna četvrta oblast, ali od 01. Jula 2019. Godine postao je dio oblasti Azija-Pacifik. Ove oblasti su podijeljene na niz regiona-pod-oblasti koje čine kompanije članice ili djelovi tih kompanija.

EY Montenegro pripada oblasti EMEIA, koju čine kompanije članice iz 97 država u Evropi, Bliskom Istoku, Indiji I Africi. U okviru EMEIA oblasti postoji, postoji 10 regiona..

Ernst & Young (EMEIA) Limited ("EMEIA Limited"), društvo sa ograničenom odgovornošću iz Engleske, je glavni upravljački subjekt svih EYG društava u EMEIA oblasti. EMEIA Limited je odgovoran za koordinaciju kompanija članica i njihovu saradnju, ali nema kontrolu nad njima. EMEIA Limited je član EYG-a, međutim nema poslovnih aktivnosti, niti pruža profesionalne usluge.

Svaki Region bira Regionalni forum partnera (RFP) čiji predstavnici predstavljaju Regionalno upravljačko tijelo. Partner koji je izabran kao predsjedavajući partner RFP takođe ima ulogu regionalnog predstavnika na Globalnom upravljačkom vijeću (see page X).

U Evropi postoji holding društvo, EY Europe SCRL ("EY Evropa"). EY Evropa je društvo sa ograničenom odgovornošću (SCRL ili CVBA) osnovano u Belgiji. To je revizorsko društvo registrovano pri Institutu Ovlašćenih revizora (IRE-IBR) u Belgiji, ali ne obavlja reviziju niti pruža profesionalne usluge.

EY Evropa je entitet osnovan kako bi se zamijenilo holding društvo Ernst & Young Europe LLP, revizorsko društvo registrovano u Velikoj Britaniji, kako bi se omogućila kontinuirano poštovanje propisa Evropske unije o zakonskoj reviziji nakon što Velika Britanija prestane biti članica Evropske unije.

U mjeri u kojoj je to dozvoljeno lokalnim pravnim i regulatornim zahtjevima, EY Evropa je steklo, ili će steći, kontrolu nad društvima članovima EYG-a u zemljama koje posluju u Evropi. EY Evropa je članica EYG-a. EY Evropa je stekla kontrolu nad EY Montenegro 2019. godine.

EY Evropa je indirektni vlasnik Ernst & Young d.o.o., Beograd čiji je EY Montenegro član, preko društva Ernst & Young CEA (South) Services Limited (100%) registrovanog na Kipru

Upravni odbor EY Evropa čine viši partneri kompanija članica EYG-a u Evropi. Ima ovlašćenje i odgovornost za realizaciju i upravljanje strategijom.

Organizacija EY mreže

EY je globalni lider u pružanju usluga revizije, poreskog savjetovanja, poslovnog savjetovanja i podrška pri poslovnim transakcijama. Širom svijeta, preko 260.000 pojedinaca u više od 150 zemalja ujedineni su u zajedničkom cilju stvaranja boljeg poslovnog svijeta, a povezuju ih zajedničke vrijednosti i puna posvećenost pružanju kvalitetnih usluga kao i poštovanju integriteta i profesionalnog skepticizma. Na današnjem globalnom tržištu, naš integrisani pristup je naročito važan za pružanje visokokvalitetnih usluga multinacionalnih revizija, koje mogu obuhvatati više jurisdikcija.

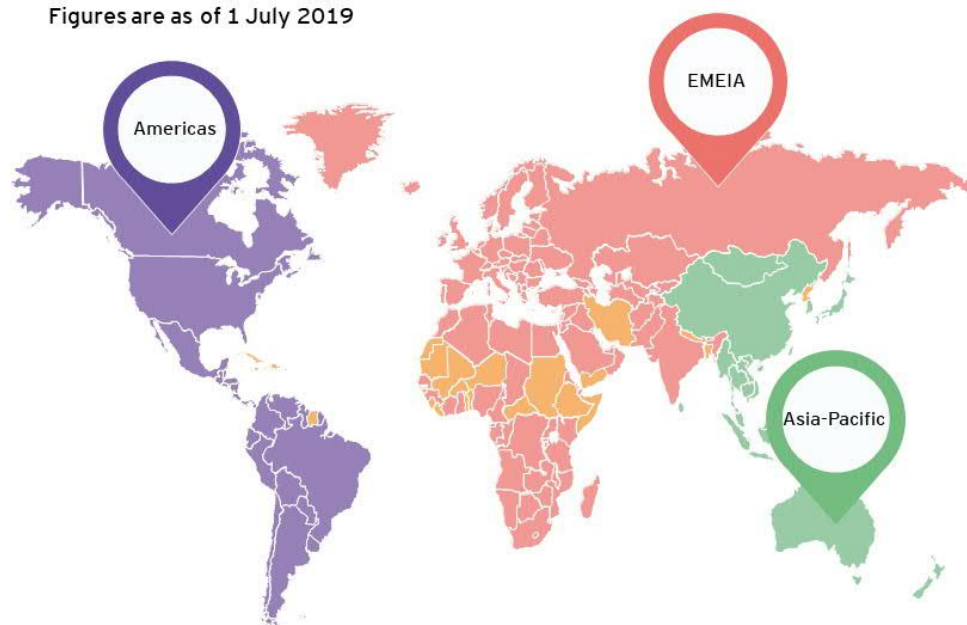
da društva članice izgrade snažnije veze sa klijentima i drugim interesnim grupama u svakoj zemlji i da odgovore lokalnim potrebama.

Globalno upravljačko vijeće (Global Governance Council)

Globalno upravljačko vijeće je glavno upravljačko tijelo EYG. Njega čine predstavnici iz svakog regiona i do šest nezavisnih neizvršnih predstavnika. Regionalne predstavnike, koji inače ne vrše druge visoko upravljačke funkcije, bira regionalni partnerski forum na mandat od tri godine sa mogućnošću za jedno uzastopno ponovno imenovanje. Globalno upravljačko

	Americas	EMEIA	Asia-Pacific
Regions	8	10	6
Countries	31	97	23

Figures are as of 1 July 2019

Takav integrisani pristup omogućava EY-u da razvije i osloni se na opseg i dubinu stručnosti potrebne za pružanje tako složenih revizija

EYG koordinira društva članice i promovira njihovu saradnju. EYG ne pruža profesionalne usluge, ali njegovi ciljevi uključuju promovisanje pružanja usluga izuzetno visokog kvaliteta klijentima društava članica širom svijeta. Svako društvo - članica je posebno pravno lice. Njihove obaveze i odgovornosti kao društava članica EYG su uređeni regulativom EYG-a i brojnim drugim ugovorima.

Struktura i glavna tijela globalne organizacije za poslovnu godinu, koja se završila 30. juna 2018. godine opisana su u tekstu ispod. Oni odražavaju princip da EY kao globalna organizacija dijeli zajedničku strategiju.

Izvršno tijelo uključuje Globalno izvršno tijelo (GE), njegove odbore i timove kao i rukovodstvo tri područja (nekada četiri). U isto vrijeme, mreža takođe posluje i na regionalnom nivou. Ovaj model poslovanja omogućava veću usmjerenost na zainteresovane strane u svim regijama, čime će se osigurati

vijeće savjetuje EYG o politikama, strategijama, kao i aspektima donošenja odluka od javnog interesa. Globalno upravljačko vijeće odobrava, po preporuci Globalnog izvršnog tijela, niz pitanja koja mogu uticati na EY.

Nezavisni neizvršni predstavnici (Independent non-executives)

Do šest Nezavisnih neizvršnih predstavnika (INEs), imenovani su kao pojedinci izvan EY-a. Oni su viši lideri iz javnog i privatnog sektora i poseduju različita geografska i profesionalna iskustva. Pružaju Globalnom upravljačkom vijeću i našoj globalnoj organizaciji kao cjelini značajan doprinos pružanjem različitih stanovišta i perspektiva, kao i obim znanja. Nezavisni neizvršni predstavnici čine većinu Potkomiteta (PIC) Globalnog upravljačkog vijeća. Uloga Potkomiteta podrazumijeva pitanja od javnog interesa za donošenje odluka, pitanja koja se bave i dijalogom sa zainteresovanim stranama kao i angažmanom na diskusiji kvaliteta i upravljanju rizicima. INEs su nominovani od strane posebnog odbora.

Globalno izvršno tijelo

Globalno izvršno tijelo (GE) okuplja cijelo rukovodstvo EY-a na nivou pozicija, usluga i geografskih područja. Od 01. jula 2019. njime predsjedava Predsjednik i glavni izvršni direktor EYG-a, a uključuje i globalne rukovodeće partnere za usluge klijentima, rukovodeće partnere za geografske oblasti, lidere funkcija ljudskih resursa, upravljanja rizicima; lidere globalnih poslovnih djelatnosti-revizije i uvjeravanja, poslovnog savjetovanja, poreskog savjetovanja i podrške pri poslovnim transakcijama (TAS), i jedan EYG partner na rotaciji.

Globalno izvršno tijelo takođe uključuje predsjedavajućeg Komiteta za globalne klijente i Komiteta za tržišta u razvoju i predstavnike iz tržišta u razvoju.

Globalno izvršno tijelo i Globalno upravljačko vijeće odobravaju kandidature za predsjednika EYG i potvrđuju imenovanje globalnih rukovodećih partnera. Globalno izvršno tijelo takođe potvrđuje imenovanje Globalnih zamjenika predsjednika. Globalno upravljačko vijeće odobrava i imenovanje Globalnog zamjenika predsjednika člana Globalnog izvršnog tijela.

Odgovornosti Globalnog izvršnog vođstva uključuju promociju globalnih ciljeva i razvoj, odobrenje i, gdje je potrebno, implementaciju:

- globalne strategije i planova
- zajedničkih standarda, metodologije i politika koje će biti promovisane među društvima članicama
- inicijativa vezanih za ljudske resurse, uključujući i kriterijume i procese za pristupanje, vrednovanje, razvoj, nagrađivanje i povlačenje partnera
- programa zaštite i unapređenja kvaliteta
- predloga vezanih za regulatorna pitanja i javne politike
- pravila i smjernica društvima članicama, a koji se odnose na pružanje usluga internacionalnim klijentima, razvoj poslovanja, tržišta i brendiranje
- razvojnih fondova i investicionih prioriteta EY-a
- godišnjih finansijskih izvještaja i budžeta EYG
- preporuka Globalnog upravljačkog vijeća

Takođe ima moć da posreduje i donosi presude u sporovima između društava članica.

Globalni izvršni odbori

Članovi Globalnog izvršnog tijela predsjedavaju Globalnim izvršnim odborima koji okupljaju predstavnike sve četiri geografske oblasti. Globalni izvršni odbori su odgovorni za davanje preporuka Globalnom izvršnom tijelu. Uz Globalni revizorski komitet, postoje komiteti za globalna tržišta i ulaganja, za globalne klijente, za tržišta u razvoju, ljudske resurse, upravljanje rizicima, reviziju i uvjeravanje, poslovno i poresko savjetovanje i podrške pri poslovnim transakcijama.

Globalna radna grupa

Ova grupa okuplja članove Globalnog izvršnog tijela, Globalnih izvršnih odbora i lidere regiona. Globalna radna grupa nastoji da obezbijedi da sve članice imaju istovjetno razumijevanje strateških ciljeva i dosljednu primjenu u okviru cijele organizacije.

EYG kompanije članice

U skladu sa EYG propisima, sve kompanije članice obavezuju se da će slijediti ciljeve EY-a, kao što su obezbjeđenje besprekorne, dosljedne, visokokvalitetne usluge širom svijeta. U tu svrhu, kompanije članice se obavezuju da primijene globalne strategije i planove te održavaju zahtijevani obim pružanja usluga. One moraju poštovati zajedničke standarde, metodologije i politike uključujući i one vezane za revizijske metodologije, upravljanje kvalitetom i rizikom, nezavisnost, razmjenu znanja, ljudske resurse i tehnološku podršku.

Iznad svega, EYG kompanije članice se obavezuju da će obavljati svoje profesionalne prakse u skladu sa primjenljivim profesionalnim i etičkim standardima, kao i sa svim primjenljivim zahtjevima lokalnih regulativa. Ova posvećenost integritetu i težnji za činjenjem pravih stvari podržavaju naš globalni kodeks ponašanja i naše vrijednosti (see page X).

Pored prihvatanja pravila EYG, kompanije članice uključene su u još nekoliko sporazuma koji pokrivaju aspekte njihovog članstva u organizaciji EY-a, kao što je pravo i obaveza korišćenja imena EY kao i razmjena znanja.

Kompanije članice podliježu kontrolama kako bi se ocijenilo poštovanje EYG zahtjeva i politika koje regulišu pitanja kao što su nezavisnost, upravljanje kvalitetom i rizicima, revizorska metodologija i ljudski resursi. Kompanije članice koje nijesu u mogućnosti da ispune obaveze kvaliteta kao i ostale zahtjeve EYG članstva, mogu se isključiti iz EY organizacije.

Infrastruktura koja podržava kvalitet

Kvalitet naših usluga

Naša Globalna „Vizija 2020+“ koja definiše našu svrhu, ambiciju i strategiju poziva sve članice EYG da širom svijeta pružaju visoko kvalitetne usluge zainteresovanim stranama. Ovo je omogućeno zahvaljujući nepokolebljivoj posvećenosti kvalitetu i usluzi koja je profesionalno i globalno konzistentna i koja je bazirana na objektivnosti, profesionalnom skepticizmu i poštovanju profesionalnih standarda, kao i standarda EY.

Kompanije članice EYG i njihova odjeljenja su odgovorne za kvalitetno obavljanje poslova. EY odjeljenja upravljaju cjelokupnim procesom pregleda kvaliteta izvršenih angažovanja ujedno i doprinose kvalitetu angažovanja koja su u toku, što pomaže u postizanju usklađenosti sa svim profesionalnim standardima i našim politikama.

Vizija 2020+ naglašava kvalitet svih naših odjeljenja uključujući i reviziju. Njen rezultat su jasnija pravila i politikame upravljanja rizicima koje podržavaju i unapređuju kvalitet revizije.

Globalni potpredsjednik za reviziju koordinira da li odjeljenje revizije svih kompanija članica poštuju EY politike i procedure.

Funkcija profesionalne prakse

Globalni potpredsjednik Profesionalne prakse, koji se još naziva i Globalni direktor profesionalne prakse (PPD), je pod nadzorom Globalnog potpredsjednika za reviziju i uspostavlja globalne politike i procedure kontrole kvaliteta revizije. Regionalni direktori profesionalne prakse su pod nadzorom Globalnog direktora profesionalne prakse i regionalnog rukovodećeg partnera za reviziju. Gore navedeno omogućava veći stepen uveravanja u objektivnost kvaliteta revizije i procesa konsultacija.

The Global PPD also leads and oversees the Global Professional Practice group. This is a global network of technical subject matter specialists in accounting and auditing standards, who consult on accounting, auditing and financial reporting matters, and perform various practice monitoring and risk management activities.

Globalni PPD nadgleda razvoj EY globalne revizorske metodologije (EY GAM) i odgovarajuće tehnologije tako da su u skladu sa relevantnim profesionalnim standardima i zakonskim zahtjevima. globalna grupa profesionalne prakse prati da li sve kompanije članice konzistentno i efikasno obavljaju reviziju uključujući i praćenje aktivnosti usavršavanja zaposlenih u kompanijama članicama. Direktori profesionalne prakse (PPDs) su dostupni za konsultacije sa revizorskim timovima svih kompanija članica, jer su preko rukovodilaca svake kompanije članice informisani o zaposlenima kompanija članica, EY klijentima i procesima.

Često se javlja potreba za dodatnim ekspertima u okviru globalne profesionalne prakse, uključujući mreže stručnjaka fokusiranih na:

- Izvještavanje o internim kontrolama i odgovarajućim aspektima EY revizijske metodologije
- Računovodstvo, reviziju i rizična pitanja iz specifične industrije i sektora
- Sporadično - specifična pitanja kao što su građanski i politički nemiri; javni dug i odgovarajuće implikacije na računovodstvo, reviziju, finansijsko izvještavanje i objelodanjivanja
- Opšta pitanja vezana za revizorska angažovanja uključujući i pitanja koja se odnose na efikasniju saradnju i komunikaciju sa komisijama za reviziju

Upravljanje rizicima

Odgovornost za usluge visokog kvaliteta i preuzimanje rizika povezanog sa kvalitetom dati su kompanijama članicama i njihovim odeljenjima. Između ostalog, Globalni rukovodeći partner za upravljanje rizicima pomaže u nadzoru upravljanja rizikom od strane kompanija članica, kao i drugih rizika kroz organizaciju kao dio šireg okvira za upravljanje rizika u kompaniji.

Partneri kompanija članica su imenovani da vode upravljanje rizicima uz podršku ostalih zaposlenih i stručnih lica u okviru kompanija članica uključujući i koordinisanje između servisnih linija u vezi sa tim pitanjima. Globalni rukovodeći partner za upravljanje rizicima je odgovoran i za uspostavljanje globalno konzistentnih prioriteta u pogledu upravljanja rizikom. Ovi prioriteti se prenose kompanijama članicama a njihovo izvršenje se prati kroz formalni program upravljanja rizikom.

Globalna politika povjerljivosti

Zaštita povjerljivih podataka je usađena u svakodnevnu aktivnost kompanija članica EYG. Poštovanje intelektualnog kapitala i svih drugih osjetljivih podataka postiže se Globalnim kodeksom ponašanja, koji pruža jasan skup principa kao vodiča u ponašanju koji se očekuje od zaposlenih u EY-u. Globalna politika povjerljivosti dodatno, detaljno opisuje ovaj pristup zaštite informacija, i odražava sve veću upotrebu zaštićenih podataka. Ova politika olakšava rad zaposlenima u EY-u i čini osnovni element šireg vodiča koji uključuje druge ključne politike o sukobu interesa, privatnosti ličnih podataka i čuvanje podataka. Drugi elementi ovog vodiča su:

- Uputstvo za društvene medije
- Uslovi za rukovanje podacima

Pored toga, globalna politika o prijavljivanju prevare, nelegalnih radnji i drugih odstupanja od zakona, propisa i EY Globalnog kodeksa ponašanja zahtijeva od EY stručnjaka da prijave ukoliko primijete bilo kakvo ponašanje za koje se vjeruje da predstavlja kršenje zakona ili propisa koji su u primjeni kao i kršenje EY Globalnog kodeksa ponašanja. Ovo podrazumijeva nedozvoljeno i nepropisno objelodanjanje povjerljivih informacija.

Takođe, globalna politika o Zaštiti ličnih podataka podržava i naslanja se na odredbe definisane u EY Globalnom Kodeksu ponašanja a koje se odnose na poštovanje i zaštitu ličnih informacija, u skladu sa lokalnim zakonom i profesionalnim standardima, a nedavno je ažurirana kako bi bila usaglašena sa Regulativom Evropske unije o zaštiti podataka o ličnosti (GDPR).

Sajber bezbjednost

Upravljanje rizicima velikih i kompleksnih napada na digitalne podatke dio je poslovanja za sve organizacije. Dok nijedan sistem nije imun na sajber napade, EY Montenegro je oprezan u koracima koje preduzima da obezbijedi i zaštitu podataka klijenata. EY metoda sajber bezbjednosti je proaktivna i uključuje primjenu tehnologije i procesa potrebnih za upravljanje i minimiziranje rizika od napada na digitalne podatke na globalnom nivou. EY alati za bezbjednost informacija i programi privatnosti podataka, konzistentni su sa industrijskim standardima i primjenljivim lokalnim zahtjevima, dizajnirani su da zaštite od neautorizovanog korišćenja podataka. Postoji tim posvećenih internih i eksternih specijalista za sajber bezbjednost koji aktivno nadgledaju i brane EY sisteme.

Osим tehničkih i procesnih kontrola, od svih EY zaposlenih se zahtijeva pisana potvrda njihovog razumijevanja principa sadržanih u EY globalnom kodu ponašanja i njihova posvećenost da ih poštuju i učestvuju u godišnjoj aktivnosti za učenje o svijesti o bezbjednosti. Postoje razne politike koje opisuju dužnu pažnju koja mora biti posvećena tehnologiji i podacima, uključujući ali ne ograničeno na Globalnu politiku o informacionoj bezbjednosti i globalnu politiku o prihvatljivom korišćenju tehnologije. EY politike i procesi o zaštiti digitalnih podataka prepoznaju važnost vremenski tačne komunikacije. EY zaposleni dobijaju redovnu i periodičnu komunikaciju koja ih podsjeća na njihove odgovornosti koje se tiču ovih politika i generalne prakse svijesti o bezbjednosti.

Komponente sistema kontrole kvaliteta

U narednim poglavljima dat je prikaz osnovnih komponenti sistema kontrole kvaliteta revizije EY Montenegro, a koje uključuju:

- Usvajanje profesionalne vrijednosti
- Interni sistem kontrole kvaliteta
- Prihvatanje klijenata i nastavak saradnje
- Obavljanje revizija
- Preglede i konsultacije
- Rotacija i partnera u reviziji i drugu povezanost
- Program kontrole kvaliteta revizije
- Eksterne kontrole kvalitete revizije
- Usklađenost sa zahtjevima regulative

Usvojene profesionalne vrijednosti

Održivi kvalitet revizije

Kvalitet je osnova našeg rada i centralni dio naše odgovornosti da obezbijedimo povjerenje tržištima kapitala. To se odražava i u programu Održivi kvalitet revizije (Sustainable Audit Quality SAQ) koji nastavlja da bude najviši prioritet revizije.

SAQ uspostavlja snažnu upravljačku strukturu koja omogućava svim kompanijama članicama da pružaju visoko-kvalitetne usluge revizije. SAQ se sprovodi na lokalnom, a koordiniše se i nadgleda na globalnom nivou. Riječ „održivo“ u imenu programa koristi se kako bi se pokazalo da ovo nije jednokratna i kratkotrajna inicijativa, već kontinuirani proces poboljšanja.

Postoji šest stubova SAQ-a: primjer sa vrha, resursi, pojednostavljenje i inovacija, revizorska tehnologija i digitalna tehnologija, omogućavanje kvalitetne podrške i odgovornost. Stubovi su se oslanjaju na tezu služiti javnom interesu.

Primjenom SAQ programa ostvaren je značajan napredak. Interni i eksterni inspekcijski nalazi EY-a na globalnom nivou se poboljšavaju i postoji mnogo veća dosljednost u izvršenju. EY je razvio svjetske tehnološke alate koji poboljšavaju kvalitet i vrijednost revizije koju EY pruža, uključujući i online revizorku platformu EY Canvas, analitičku platformu EY Helix i platformu za pretragu EY Atlas.

Ključna karakteristika EY Canvas-a je portal za klijente koji omogućava klijentima da budu u komunikaciji sa revizorskim timom i da potvrde koje su informacije revizori tražili i da li su im te informacije već dostavljene. EY Canvas takođe olakšava upotrebu programa za upravljanje projektima Milestones koji pomaže revizorskim timovima da prate i ističu potencijalna pitanja koja treba da se riješe tokom revizorskog procesa.

Kada se program Milestones kombinuje sa EY portalom za klijente, angažovani timovi imaju više vremena da se fokusiraju, da budu znatiželjni i skeptični. Kao rezultat toga, poboljšava se kvalitet revizije.

Druge nedavne inicijative SAQ programa uključuju: novi pristup da se slikovito prikažu interne kontrole društva i njihovi procesi; lični alat za rad koji pregleda lične odgovornosti i procjenjuje da li ima dovoljno vremena da se pruže visoko-kvalitetne usluge revizije; svrhom vođeno razmatranje ishoda (PLOT), okvir koji se fokusira na ponašanja koja pokreću pružanje visoko-kvalitetnih usluga revizije i pregled ključnih nalaza koji pomaže u obuci naših timova.

EY je razvio mrežu Quality Enablement Leaders (QELs) i osnovao Komitet za globalnu kontrolu kvaliteta revizije i radnu grupu za kluturu i ponašanje (Global Audit Quality Committee and a Culture and Behaviors Taskforce). One pomažu u sprovođenju i pregledu analize uzroka kao i shvatanju uticaja koje naše inicijative imaju na stvaranje kvalitetnih rezultata, boljeg ponašanja i kontinuiranog unapređenja u načinu mišljenja.

Kvalitet revizije je nešto što svaki član tima mora da razumije i čemu mora biti posvećen prilikom primjene na lokalnom nivou. Program SAQ je neophodan za sve naše ciljeve i ambicije i svaki regionalni lider nagleda napore da se ti ciljevi ispune.

Infrastruktura programa SAQ pokazuje da je kvalitet revizije jedini i najvažniji faktor u donošenju odluka i ključna mjera na kojoj počiva naša profesionalna reputacija.

Primjer sa vrha

Postavljanje primjera sa vrha je odgovornost višeg EY rukovodstva i rukovodstva EY Montenegro koji su posvećeni izgradnji boljeg poslovnog svijeta“ (“Building a better working world“) kroz svoje ponašanje i aktivnosti. Naši zaposleni shvataju da kvalitet i profesionalna odgovornost počinje sa njima i pored važnosti primjera sa vrha. Naše zajedničke vrijednosti koje inspirišu naše zaposlene i koje ih vode na pravi put kao i naša predanost kvalitetu, su ugrađene u ono što mi predstavljamo i u sve što radimo.

Naš pristup poslovnoj etici i integritetu je utkan u naš Globalni kodeks ponašanja kao i u našu kulturu konsultacije, programe treninga kao i u interne komunikacije. Više rukovodstvo na redovnoj osnovi naglašava značaj obavljanja kvalitetnog posla i usaglašenosti sa profesionalnim standardima i EY politikama kroz komunikaciju i davanjem ličnog primjera. Takođe, kvalitet profesionalne usluge je glavni pokazatelj u ocjenjivanju rada i nagrađivanju zaposlenih.

Naša kultura snažno podržava saradnju i pridaje veliki značaj konsultacijama prilikom rješavanja složenih računovodstvenih i revizijskih pitanja, kao i pitanja finansijskog izvještavanja, regulative i nezavisnosti. Smatramo da je važno da revizorski timovi tačno prate savjete konsultacija i naglašavamo to kada je potrebno.

Naš stav je da nijedan klijent nije važniji od naše profesionalne reputacije – reputacije EY Montenegro i reputacije svakog našeg zaposlenog.

Kodeks ponašanja

Promovišemo kulturu integriteta kod svih EY profesionalaca. Globalni kodeks ponašanja pruža jasan skup standarda i pravila ponašanja koji usmjerava naše akcije i način poslovanja. Globalni kodeks ponašanja je organizovan u pet kategorija:

- Rad sa kolegama
- Rad sa klijentima i ostalima
- Postupanje sa profesionalnim integritetom
- Održavanje naše objektivnosti i nezavisnosti
- Poštovanje intelektualnog kapitala

Primjenom naših procedura za praćenje usklađenosti sa globalnim kodeksom ponašanja i putem učestalog komuniciranja, nastojimo stvoriti okruženje koje podstiče sve zaposlene na odgovoran rad, uključujući i izvještavanje nedoličnog ponašanja bez straha.

Takođe, EY/Ethics Hotline, omogućava našim ljudima u EY-u, klijentima i drugima izvan organizacije, da na različite načine anonimno prijave aktivnosti koje mogu uključivati neetično i nedolično ponašanje, a koje mogu dovesti do kršenja profesionalnih standarda. EY/Ethics Hotline se sprovodi od strane eksterne organizacije koja pruža povjerljive i po želji anonimne usluge izvještavanja za društva širom svijeta.

Nakon što EY/Ethics Hotline registruje prijavu (preko telefona ili preko interneta), istoj se odmah poklanja pažnja. U zavisnosti od sadržaja prijave, odgovarajuće osobe iz odjeljenja za upravljanje rizicima, ljudskih resursa, pravnih ili drugih funkcija su uključene u rješavanje prijave. Procedura je identična i u slučaju pitanja prijavljenih izvan EY/Ethics Hotline.

Naše vrijednosti, Ono što mi jesmo

Pojedinci koji pokazuju integritet,
poštovanje i njeguju timski rad

Pojedinci koji su energični, puni
entuzijazma i spremni da vode

Pojedinci koji grade veze čineći
prave stvari

Interni sistem kontrole kvaliteta

Struktura

Ugled EY Montenegro u Crnoj Gori zasnovan je na pružanju usluga revizije koje su izvršene profesionalno u duhu nezavisnosti, objektivnosti i etičnosti. EY nastavlja da investira u promovisanje objektivnosti, nezavisnosti i profesionalnog skepticizma. Ovo su fundamentalni atributi revizije visokog kvaliteta.

Uloga EY Montenegro kao revizora je da pruži uvjeravanje da su finansijski izvještaji revizorskih klijenata pošteno prezentovani. Mi okupljamo kvalitetne timove koji pružaju usluge našim klijentima, polazeći od našeg iskustva i ekspertize o industrijama i uslugama. Kontinuirano težimo da poboljšamo kvalitet i proces rukovođenja rizikom kako bi kvalitet usluge koji pružamo našim klijentima ostao na visokom nivou.

Shvatamo da je u današnjem okruženju koje karakteriše kontinuirana globalizacija i brz protok kapitala, kvalitet naših revizorskih usluga veoma značajan. Kao dio naše Vizije 2020, EY je posvećen daljem investiranju u razvoj revizorske metodologije, alata i drugih resursa koji su neophodni da bi se pružila usluga revizije visokog kvaliteta.

Dok tržište i akcionari zahtijevaju visok kvalitet usluge, zahtijeva se i povećanje efektivnosti i efikasnosti pružanja usluga revizije. EY kontinuirano nastavlja da istražuje načine na koje će da poboljša efektivnost i efikasnost revizorske metodologije i procesa uz očuvanje kvaliteta revizije.

Radimo na tome da razumijemo gdje kvalitet naše usluge možda nije u potpunosti usaglašen sa našim očekivanjima, kao i očekivanjima akcionara, uključujući i ispunjenje zahtjeva regulatornih tijela u Crnoj Gori. Težimo da iz naših iskustava iz internih i eksternih kontrola identifikujemo razloge za odstupanja u kvalitetu kako bismo kontinuirano unapređivali kvalitet usluga revizije.

Efektivnost sistema kontrole kvaliteta

EY je osmislio i implementirao sveobuhvatan skup globalnih politika i praksi kontrole kvaliteta, koji je detaljnije opisan u nastavku ovog izvještaja. Ove politike i prakse zadovoljavaju zahtjeve Međunarodnih Standarda Kontrole Kvaliteta izdatih od strane Međunarodnog Odbora za Standarde Revizije i Uvjeravanja (IAASB). EY Montenegro je usvojio ove globalne politike i procedure, te ih je dopunio specifičnostima koje zahtijeva zakonska i profesionalna regulativa u Crnoj Gori, kako bi zadovoljio specifične poslovne i regulatorne zahtjeve.

Takođe, mi sprovodimo globalni EY program kontrole kvaliteta revizije (AQR) kojim se na godišnjem nivou ocjenjuje da li je sistem kontrole kvaliteta efektivno funkcionisao, a u cilju obezbjeđenja razumnog uvjeravanja da EY u Crnoj Gori i njegovi zaposleni ispunjavaju primjenljive profesionalne i EY standarde, kao i standarde koji se zahtijevaju od strane regulatora.

Rezultati programa kontrole kvaliteta revizije (AQR) kao i rezultati eksternih kontrola se ocjenjuju i komuniciraju u EY-u Montenegro kako bi obezbijedili osnovu za stalno

unapređenje kvalitete revizije, a u skladu s najvišim standardima profesije.

Globalni izvršno tijelo (GE) nadgleda sprovođenje programa poboljšanja kvaliteta. Shodno tome, ovo tijelo vrši pregled rezultata internog AQR programa kao i nalaza eksternih regulatora kao i svih ključnih akcija usmjerenih na oblasti koje treba poboljšati.

Najnoviji rezultati ovakve provjere uključujući i povratnu informaciju nezavisnih eksternih regulatora u EY Montenegro su nam omogućili da zaključimo da su naši sistemi internih kontrola osmišljeni na adekvatan način kao i da efektivno funkcionišu.

Prihvatanje klijenata i nastavak saradnje

EY politika

EY politika prihvatanja novog klijenta i nastavka pružanja usluga postojećem klijentu definiše principe kako bismo odredili da li da prihvatimo novog klijenta i/ili novo angažovanje, odnosno da li da nastavimo saradnju sa već postojećim klijentom. Ovi principi su fundamentalni za održavanje kvaliteta, upravljanje rizikom, zaštitu naših zaposlenih i ispunjenje zahtjeva regulatornih tijela. Ciljevi ove politike su:

- Uspostaviti rigorozan proces za ocjenu rizika i donošenje odluke o prihvatanju novog klijenta i angažovanja, odnosno nastavku saradnje sa postojećim klijentom;
- Ispuniti zahtjeve nezavisnosti;
- Identifikovanje i eliminisanje sukoba interesa;
- Identifikovanje i neprihvatanje klijenata ili angažovanja koji nose visok rizik;
- Konsultacije sa EY profesionalcima i stručnjacima kako bi se identifikovale dodatne procedure rukovođenja rizikom za specifične visokorizične oblasti i
- Usaglašenost sa zakonskom regulativom kao i zahtjevima struke.

EY globalna politika koja uređuje oblast sukoba interesa definiše globalne standarde za upravljanje kategorijama sukoba interesa, kao i procesa njihovog identifikovanja. Takođe uključuje odredbe za upravljanje potencijalnim sukobom interesa što je brže i efikasnije moguće, primjenom odgovarajućih mjera zaštite. Ove mjere mogu obuhvatati dobijanje saglasnosti klijenta da djeluje za drugu stranu gdje može postojati konflikt interesa, uspostavljanje odvojenih angažovanih timova da djeluju za dvije ili više strana, sprovođenje "Kineskih zidova" između angažovanih timova ili odbijanje angažovanja kako bi se izbjegao identifikovan sukob.

Globalna politika sukoba interesa EY i povezane smjernice, uzimaju u obzir rastuću kompleksnost naših angažovanja i odnosa sa klijentima, kao i potreba za blagovremenošću i preciznošću reagovanja na zahtjeve klijenta bili su jedan od predmeta ažuriranja. Pored toga politike i smjernice usklađene su sa Međunarodnim Etičkim Standardima računovođa (IESBA).

Primjena politike u praksi

EY Proces za prihvatanje klijenata i angažmana (Process for Acceptance of Clients and Engagements PACE) je internet sistem za efikasnu koordinaciju prihvatanja klijenata i nastavka saradnje u skladu sa globalnim politikama kompanija članica. PACE vodi korisnika korak-po-korak kroz zahtjeve za prihvatanje klijenta i nastavak saradnje, te ga povezuje sa resursima i informacijama potrebnim za procjenu poslovnih prilika i povezanih rizika.

Postupak prihvatanja novog klijenta sadrži pažljivo razmatranje rizika povezanih sa potencijalnim klijentom i nekoliko procedura due diligence-a. Prije nego što prihvatimo novog klijenta ili novo angažovanje, moramo da odredimo da li imamo dovoljno resursa da pružimo kvalitetne usluge, naročito u oblastima sa kompleksnim pitanjima, a potom da razmotrimo da li su usluge koje klijent traži od nas primjerene. Postupak odobrenja je rigorozan, a svako novo revizorsko angažovanje se ne može prihvatiti bez odobrenja našeg Direktora Profesionalne Prakse (PPD).

Tokom godišnjeg postupka potvrđivanja nastavka saradnje sa klijentom, razmatramo pružene usluge i mogućnost nastavka pružanja kvalitetne usluge i potvrđujemo da li klijent kome se usluga pruža dijeli predanost EY-a Montenegro za kvalitetnim i transparentnim finansijskim izvještajima. Partner nadležan za reviziju zajedno sa rukovodiocem odjeljenja revizije, na godišnjem nivou razmatra odnos sa klijentom kako bi se utvrdilo da li je nastavak saradnje primjeren.

Kao rezultat ovog razmatranja, neke se revizije utvrđuju kao kompleksne i time podliježu dodatnoj kontroli -nadzoru tokom procesa revizije, dok se sa nekim revizorskim klijentima saradnja prekida. Kao i kod postupka prihvatanja novog klijenta, naš regionalni Direktor Profesionalne Prakse (PPD) je uključen u postupak odlučivanja o nastavku saradnje sa klijentom.

Odluka o neprihvatanju, kao i odluka o prestanku saradnje sa klijentom, između ostalog mogu biti odgovor na pritisak od strane uprave klijenta, na revizorski tim da se prihvate neodgovarajuće računovodstvene transakcije, izvještavanja ali i finansijskog pritiska koji bi ugrozio kvalitet revizije. Razmatranja i ocjena integriteta uprave klijenta su od ključne važnosti za odluke o prihvatanju i/ili nastavku saradnje.

Vršenje revizije

EY je izvršio značajna ulaganja u poboljšanje svoje revizorske metodologije i alata, sa ciljem da pruži najviši nivo kvaliteta revizorskih usluga. Ova ulaganja su u skladu sa ciljevima EY da postane vodeća revizorska kuća u ovoj profesiji do 2020. godine i održi posvećenost izgradnji povjerenja na tržištima kapitala i ekonomijama širom svijeta..

Revizorska metodologija

Globalna Revizorska Metodologija (EY GAM) pruža globalni okvir za obavljanje visoko kvalitetnih usluga revizija putem konzistentne primjene procesa, procjena i revizorskih procedura u svim revizorskim angažovanjima. Osnova EY

GAM je procjena (i ponovno razmatranje i izmjena, ako je potrebno tokom revizije) rizika, te utvrđivanje vrste, vremena i obima revizorskih procedura na osnovu procjene rizika. U okviru EY GAM poseban naglasak je na profesionalnom skepticizmu tokom sprovođenja revizije. EY GAM je zasnovana na Međunarodnim Standardima Revizije (ISA) i dopunjen je u Crnoj Gori kako bi bio u skladu sa domaćim zakonskim i regulatornim zahtjevima.

Koristeći online alatku, EY Atlas, Revizor EY-a koristi verziju GAM-a koja je organizovana po temama i koja je dizajnirana da se fokusira našu revizorsku strategiju na rizike finansijskih izvještaja kao i na dizajn i sprovođenje odgovarajuće strategije da odgovori na te rizike. EY GAM čine dva osnovna dijela: metodološki zahtjevi i pomoćni obrasci i primjeri. Metodološki zahtjevi oslikavaju tipičan tok obavljanja procesa revizije. Obrasci i primjeri obuhvataju ilustracije iz prakse i pomažu u obavljanju i dokumentovanju revizorskih procedura.

EY GAM može biti „profilovan“ ili prilagođen da prikaže relevantne zahtjeve i smjernice, u zavisnosti od tipa entiteta kome se vrši revizija. Na primjer, postoje profili za javne entitete i za one koje se smatraju nekompleksnim entitetima, poboljšanja u metodologiji revizije se redovno dešavaju u skladu sa novim standardima, novim revizorskim problemima i pitanjima, iskustvima implementacije i eksternim i internim rezultatima inspekcije. Pored toga, pratimo trenutna i nova dešavanja i objavljujemo blagovremena obavještenja o planiranju i izvršenju revizije koja naglašavaju područja koja su zapažena tokom inspekcija kao i druge ključne teme od interesa za naš lokalni regulator (ili regulatore) revizije i Međunarodni forum nezavisnih regulatora revizije (IFIAR). Konkretno, pripremamo se za implementaciju ISA 540 (Revidirano), Revizija računovodstvenih procjena i sa njima povezanih objelodanjivanja (na snazi za revizije perioda koji počinju na dan ili poslije 15. decembra 2019.), podizanjem svijesti o zahtjevima novog standarda i pružanjem podsjetnika o obavljanju postupaka procjene rizika specifičnih za reviziju računovodstvenih procjena i dizajniranje i izvršavanje revizorskih postupaka koji odgovaraju tim rizicima.

Tehnologija

Brojni tehnološki alati se koriste od strane revizorskog tima, kako bi se sprovele i dokumentovale revizorske procedure u skladu sa EY GAM .

EY Canvas, naša globalna revizorska platforma, u središtu je revizije i omogućava nam obavljanje visoko-kvalitetne revizije. EY Canvas je izrađena uz pomoć posljednje riječi tehnologije kada su u pitanju web aplikacije. To nam omogućava pojačanu bezbjednost podataka i omogućava lakše razvijanje našeg softvera sa ciljem da se odgovori na promjene u računovodstvenoj profesiji i regulatornom okruženju.

Kroz profilna pitanja, revizorska angažovanja u EY Canvasu, su automatski ažurirana svim relevantnim informacijama koje se odnose na zahtjeve naših klijenata i industrije u kojoj oni posluju. Time je omogućeno da naši revizorski planovi budu prilagođeni i vremenski ažurirani i povezani sa našim

revizorskim smjernicama, profesionalnim standardima i obrascima. Napravljen je sa novim dizajnom i takvim interfejsom koji omogućava korisniku da sagleda rizike kao i odgovore na te rizike kao i procedure obavljene u ključnim oblastima. EY Canvas ujedno omogućava povezivanje između naših grupnih revizorskih timova omogućavajući im lakšu komunikaciju rizika i instrukcija, tako da primarni revizorski tim ima kontrolu nad planiranjem i monitoringom grupnih revizija.

EY Canvas uključuje Portal za klijente (Client Portal), kako bi pomogao timovima u komunikaciji sa klijentima i usmjeravanju zahtjeva njihovih klijenata. Takođe, mobilne aplikacije, integrisane u EY Canvas kako bi pomogle našim ljudima tokom sprovođenja revizije; na primjer, u nadgledanju statusa revizije, čuvanju revizorskih dokaza na bezbjednom i sprovođenju popisa.

Revizorski timovi koriste druge aplikacije, anali forme i obrasce tokom različitih faza revizije, kao pomoć u izvršavanju procedura, izvođenju i dokumentovanju zaključaka, i sprovođenju analiza. Ovo uključuje EY Smart Automation, zbirku aplikacija koje se razvijaju globalno preko EY Canvasa kako bi digitalno omogućili EY stručnjacima za reviziju da vrše revizijske postupke i procese.

U EY-u, analiza podataka je centralna u našoj reviziji. Naša upotreba podataka i analiza se ne tiče dodatnih procedura ili vizualizacija. Radi se o preuzimanju velikih populacija kompanijskih podataka, i primjenjivanja naše globalno konzistentne tehnologije (EY Helix) i metodologije (EY GAM) za reviziju tih podataka.

EY Helix je naš paket alata za analizu podataka, koji se koristi u reviziji. Analitičke procedure transformišu reviziju tako jer mogu da obuhvate veći obim podataka koji su bitni za reviziju, da identifikuju naizgled neprimjetne obrasce i trendove, i pomažu nam da usmjerimo reviziju. One nam takođe omogućavaju da dobijemo bolju perspektivu, dublji uvid i razumijevanje transakcija i oblasti rizika.

Razvili smo analitičke procedure koje pokrivaju sve cikluse poslovnih transakcija naših klijenata, podržane od strane analitičkih revizorskih programa kako bi se omogućila njihova primjena .

Koristeći EY Helix paket I naše analitičke procedure, naši timovi mogu unaprijediti proces procjene rizika revizije, omogućavajući reviziju više rizičnih transakcija. Takođe, pomažu našim ljudima da postavljaju bolja pitanja o revizorskim nalazima i procjeni ishoda.

EY Atlas je globalna tehnološka platforma koja omogućuje našim revizorima da pristupe najnovijim računovodstvenim i revizorskim standardima, uključujući eksterne standarde, EY interpretacije i idejno liderstvo.

Formiranje revizorskih timova

Politike EY-a u Crnoj Gori zahtijevaju godišnji pregled angažovanja svih partnera od strane našeg rukovodstva i Regionalnog direktora Profesionalne Prakse (PPD). Ovo se sprovodi kako bi profesionalci koji vode revizije javnih društava posjedovali odgovarajuće sposobnosti, kao što je znanje, vještine i mogućnosti da ispune njihove odgovornosti

prema odnosnom revizorskom angažovanju kao i da su u saglasnosti da pravilima rotacije revizora.

Raspoređivanje zaposlenih u revizorske timove se takođe vrši na osnovu uputstava našeg rukovodstva. Faktori koji se uzimaju u obzir prilikom formiranja revizorskih timova uključuju: veličina i kompleksnost angažovanja, specijalizovana znanja i vještine iz relevantne industrije, vrijeme obavljanja revizije, kontinuirana edukacija kao i prilika da se stekne iskustvo tokom rada na terenu. Kod kompleksnijih angažovanja razmatra se potreba i za dodatnim ili posebnim vještinama kako bi se poboljšao ili dopunio revizorski tim.

U mnogim slučajevima, interni stručnjaci (eksperti) dodjeljuju se kao dio revizorskog tima kako bi pomogli u obavljanju revizorskih postupaka i u pribavljanju odgovarajuće revizorske dokumentacije. Ti stručnjaci se koriste u situacijama kada su potrebne specifične vještine ili znanja iz određenih oblasti, kao što su informacioni sistemi, procjene imovine i aktuarske procjene.

Pregledi i konsultacije

Pegled rada revizora

EY politike opisuju zahtjeve za blagovremenim učestvovanjem rukovodstva na revizorskim angažovanjima, kao i različite nivoe pregleda obavljenog rada na reviziji. Članovi revizorskog tima obavljaju detaljan pregled revizorske dokumentacije, dok partner na angažovanju obavlja drugi nivo pregleda. Predstavnici iz poreskog odjeljenja (poreski eksperti) vrše pregled dokumentacije koja se odnosi na značajne poreze i drugu povezanu poresku dokumentaciju. Za javna društva i određena ostala društva (tj. društva koja su procijenjena kao visokorizična angažovanja) pored angažovanog partnera u pregled je uključen i nezavisan partner (a što je detaljnije opisano u nastavku) koji je zadužen za pregled kvaliteta na angažovanju, kao i pregled najznačajnijih pitanja u vezi sa računovodstvom, finansijskim izvještavanjem i našim revizorskim mišljenjem.

Priroda, vrijeme i obim pregleda radnih papira zavise od mnogo faktora, uključujući:

- Rizik, značajnost, subjektivnost i kompleksnost pitanja;
- Sposobnost i iskustvo revizorskog tima u pripremi revizorske dokumentacije;
- Nivo direktnog učešća lica zaduženog za pregled, u radu;
- Obim korišćenja konsultacija

Takođe ove politike opisuju uloge i odgovornosti svakog pojedinačnog člana tima u upravljanju, usmjeravanju i nadgledanju revizije kao i zahtjeve za dokumentovanje njihovog rada i zaključaka .

Zahtjevi za konsultacije

Naše politike konsultovanja, su zasnovane na kulturi saradnje, pri čemu se naši profesionalci ohrabruju da dijele svoja viđenja o kompleksnim računovodstvenim i revizorskim pitanjima kao i kompleksnim pitanjima vezanim za

izvještavanje. Zahtjevi za konsultacije kao i povezane politike su osmišljene sa ciljem kako bi revizorski tim donio odgovarajuće zaključke.

Konsultacija je ugrađena u sam proces odlučivanja; to nije samo proces da se obezbijedi savjet.

Za kompleksna i osjetljiva pitanja EY podstiče i zahtijeva konsultovanje sa resursima koji nijesu direktno povezani sa revizorskim timom, sa EY stručnjacima koji posjeduju više iskustva i specijalizovano znanje, a pogotovo sa EY timovima koji se bave pitanjima profesionalne prakse i nezavisnosti. U interesu objektivnosti i profesionalnog skepticizma naša politika zahtijeva od članova profesionalne prakse i nezavisnosti i određenih drugih, da se povuku iz procesa konsultacija ako trenutno rade, ili su u određenom vremenskom razdoblju radili, sa klijentom na kojeg se odnosna konsultacija odnosi. U ovoj situaciji, drugi zaposleni bi bili angažovani.

Naša politika takođe definiše i zahtjeve za dokumentovanjem svih konsultacija, uključujući i zahtjeve za pismenim potvrđama od osobe ili osoba koje su konsultovane, u cilju pokazivanja njihovog razumijevanja pitanja i njegovog rješavanja.

Pregled kvaliteta na angažovanju

Pregled kvaliteta na angažovanju od strane nezavisnog partnera, a u skladu sa zahtjevima profesionalnih standarda je obavezan za revizije javnih društava kao i za angažovanja visokog rizika. Nezavisni partneri koji vrše pregled kvaliteta na angažovanju su stručnjaci sa značajnim iskustvom i znanjem iz relevantnih oblasti, nezavisni su od revizorskog tima i imaju mogućnost da daju još objektivniju ocjenu značajnih računovodstvenih i revizorskih nalaza, odnosno pitanja koji se tiču finansijskog izvještavanja. Odgovornost nezavisnog partnera koji vrši pregled kvaliteta na angažovanju se ne može ni u kom slučaju delegirati drugim pojedincima.

Politike i procedure za obavljanje i dokumentovanje pregleda kvaliteta na angažovanju, koje su ojačane u prethodnim godinama kako bi se akcenat stavio na značaj kvaliteta, pružaju specifična uputstva o prirodi, vremenu i obimu procedura koje treba obaviti. Direktor Profesionalne Prakse (PPD) određuje nezavisne partnere koji su angažovani na pregledu kvaliteta na angažovanjima kod svih javnih društava i angažovanjima visokog rizika.

Rješavanje neslaganja u revizorskom timu kod različitog profesionalnog mišljenja

Mi zagovaramo kulturu saradnje koja ohrabruje naše zaposlene da se izjasne u slučaju nastanka neslaganja oko profesionalnog mišljenja ili ako se osećaju nelagodno u vezi sa pitanjima koja se tiču konkretnog revizorskog angažovanja. Procedure su kreirane na način da omogućće svim članovima revizorskog tima da iskažu svoje neslaganje u vezi sa značajnim računovodstvenim, revizorskim pitanjima

odnosno pitanjima koja se odnose na finansijsko izvještavanje.

Sa ovim procedurama se upoznaju svi novozaposleni i iste se njeguju tokom vremena kako bi našim zaposlenima ugradili i odgovornost i ovlašćenja da zahtijevaju temeljnu diskusiju i provjeru različitih mišljenja.

Neslaganja u profesionalnom mišljenju do kojih može doći tokom revizije se generalno rješavaju na nivou revizorskog tima. Međutim, ukoliko bilo koji pojedinac u diskusiji nije zadovoljan donijetom odlukom, oni obavještavaju sljedeći nivo rukovodstva/uprave, dokle god se ne dođe do dogovora ili finalne odluke.

Ukoliko nezavisni partner za pregled kvaliteta na angažovanju da preporuku sa kojom angažovani partner nije saglasan, izvještaj revizora neće biti izdat dok se to pitanje ne razriješi na zadovoljavajući način. To se vrši kroz odgovarajući proces konsultacija i razrješenja profesionalnih neslaganja. Kada se ovakva situacija dogodi, EY politike zahtijevaju da čitav proces bude dokumentovan kao i prethodno opisani proces konsultacija.

Rotacija i partnera u reviziji i drugu povezanost

Obavezna rotacija partnera je jedan od načina na koji EY jača nezavisnost revizora. Pridržavamo se zahtjeva Međunarodnog odbora za Standarde Etike Računovođa (IESBA), EY Montenegro podržava rotaciju partnera jer pruža svjež pristup angažovanju i promovise nezavisnost u odnosu na klijente, dok se sa druge strane zadržava ekspertiza i poznavanje poslovanja klijenta. Rotacija partnera na reviziji, zajedno sa zahtjevima za nezavisnošću, unapređuju sistem internih kontrola kvaliteta i pomažu da se ojača nezavisnost i objektivnost revizora, te na taj način doprinose očuvanju kvaliteta revizije.

Za društva od javnog interesa EY globalne procedure nezavisnosti zahtijevaju da se nadležni partner u reviziji, kao i partner za pregled revizije i ostali revizorski partneri koji donose ključne odluke ili procjene o značajnim pitanjima za reviziju (zajedno "ključni partneri u reviziji") promijene na svakih sedam godina. Za revizorske klijente koji su tek izlistani na berzi, ključni partneri u reviziji mogu da budu angažovani na tom klijentu dodatne dvije godine prije rotacije, ako su proveli na tom angažovanju šest ili više godina, prije listiranja na berzi.

Po završetku maksimalnog perioda usluge, ključni partner za reviziju ne smije voditi ili koordinirati profesionalne usluge revizorskom klijentu, koje je društvo od javnog interesa, sve dok ne završi period pauze. Ovaj period je pet godina za nadležnog partnera za reviziju na angažovanju, tri godine za partnera za kontrolu kvaliteta revizije i dvije godine za ostale partnere koji su podležu rotaciji.

U slučajevima gdje je od strane lokalnog zakonodavnog tijela ili regulatora ustanovljen period pauze za nadležnog partnera za reviziju koji je kraći od pet godina, duži od tog perioda pauze ili tri godine može se primijeniti umjesto standardne petogodišnje pauze. Ovo izuzeće može se primijeniti samo za periode revizije koji počinju prije 15. decembra 2023. godine.

Pored zahtjeva za rotacijom partnera revizije koji se primjenjuju na revizorske klijente koji su društva od javnog interesa, EY je uspostavio zaštitni okvir za dugu povezanost koji, u skladu sa zahtjevima IESBA kodeksa, uključuje i razmatranje prijetnji nezavisnosti nastalih uključivanjem profesionalaca tokom dugog perioda vremena za reviziju i okvir zaštitnih mjera za rješavanje takvih prijetnji.

Kako bi se na efikasan način vršio nadzor da li se interna pravila rotacije poštuju i zahtjevi za partnere u reviziji i druge profesionalce koji su dugo povezani sa klijentom revizije. Takođe postoji proces planiranja rotacije i odlučivanja koji uključuje konsultacije sa i odobravanja od strane stručnjaka po pitanjima profesionalne prakse i nezavisnosti.

Eksterna rotacija

Za društva od javnog interesa poštujemo zahtjeve rotacije Zakona o reviziji.

Program kontrole kvaliteta revizije

Globalni program kontrole kvaliteta revizije (AQR) je kamen temeljac posvećenosti EY da održava i poboljšava kvalitet pruženih usluga revizije. EY Montenegro sprovodi globalni program kontrole kvaliteta revizije, izvještava o njegovim rezultatima i razvija odgovarajuće planove za poboljšanje. Primarni cilj ovog programa je da se utvrdi da li su sistemi kontrole kvaliteta, uključujući i EY Montenegro, uređeni na odgovarajući način, te da li se postupa u skladu sa njima prilikom obavljanja revizije da bi se osigurala usaglašenost sa politikama i procedurama, profesionalnim standardima i propisima. Globalni AQR program usklađen je sa smjernicama koje su sadržane u Međunarodnom standardu kontrole kvaliteta br. 1 i izmjenom (ISQC br.1) te se po potrebi dopunjava kako bi bio usklađen sa standardima i zakonodavstvom u Crnoj Gori. Program kontrole kvaliteta revizije takođe doprinosi naporima koje EY Montenegro kontinuirano ulaže kako bi prepoznao područja u kojima se može poboljšati naš rad odnosno poboljšati naše politike i procedure.

Ovaj program je implementiran na godišnjem nivou i prati se i koordinira od strane Direktora Profesionalne Prakse (PPD), a nadgleda od strane globalnog rukovodioca revizije.

Angažovanja koja su predmet programa kontrole kvaliteta su na godišnjem nivou odabrana na osnovu rizika, sa naglaskom na klijente koji su veliki, kompleksni ili su od javnog interesa, uključujući elemente nepredvidivosti. AQR program uključuje detaljan, na rizik fokusiran pregled revizorskih fajlova i to velikog broja angažovanja, kako javnih tako i ostalih društava, kako bi se utvrdila usaglašenost sa internim politikama i procedurama, zahtjevima EY GAM metodologije

i relevantnim profesionalnim standardima i zahtjevima lokalne regulative. Program takođe uključuje i pregled metodom uzorka nerevizorskih angažmana. Time se mjeri usklađenost sa relevantnim profesionalnim standardima i internim politikama i procedurama koje je potrebno primjenjivati u izvršavanju nerevizorskih usluga. Pored toga sprovode se pregledi na nivou društva (practice-level review) kako bi se ocijenila usklađenost sa politikama kontrole kvaliteta i procedurama za određeni entitet, a kako se navodi u ISQC br. 1. Program ocjenjivanja kvaliteta revizije dopunjava eksterne preglede i inspekcije, kao što su programi kontrole zakonitosti i eksternog ocjenjivanja od strane konkurenata.

Program ocene kvaliteta revizije dopunjava eksterne preglede i inspekcije, kao što su programi kontrole od strane regulatora i eksternog ocjenjivanja od strane praktičara.

U maju 2018. godine, AQR sproveden u EY Montenegro je obuhvatio pregled dva angažovanja. Oba angažmana su ocijenjena ocjenom „1“ što predstavlja najbolju ocjenu za konkretno revizorsko angažovanje koje je bilo predmet AQR kontrole.

Stručnjaci koji sprovode program kontrole kvaliteta revizije i vođe timova biraju se na osnovu njihovih vještina i stručnog znanja u računovodstvu i u reviziji, kao i na osnovu njihove uže specijalnosti. Pored toga, vođe timova i stručnjaci koji sprovode kontrolu najčešće učestvuju u programu kontrole kvaliteta revizije više godina i posjeduju visok stepen vještina u sprovođenju programa. Takođe oni sprovode kontrolu izvan lokacije na kojoj inače obavljaju svoj posao i nezavisni su od revizorskog tima koji ocjenjuju.

Rezultati AQR programa se procjenjuju i komuniciraju, kako bi se mogle sprovesti akcije poboljšanja kvaliteta. Planovi za poboljšanje kvaliteta uključuju popis aktivnosti koje treba preduzeti, ljude odgovorne za te aktivnosti, raspored aktivnosti, rokove za izvršenje i nakon obavljenih aktivnosti potpise ovlašćenih lica. Mjere za rješavanje problema kvaliteta a koji su primijećeni od strane AQR programa, regulatornih kontrola i pregleda od strane kolega adresirane su od strane našeg rukovodstva u odjeljenju revizije, našeg Direktora Profesionalne Prakse (PPD). Akcije se nadgledaju od strane Direktora Profesionalne Prakse (PPD) i Globalnih/Regionalnih rukovodećih partnera za reviziju. AQR program daje značajan podatak o našoj praksi i pruža nam mogućnost kontinuiranog rasta kvaliteta.

Eksterne kontrole kvaliteta revizije

EY Montenegro kao i naši serifikovani revizori do sada nijesu bili predmet godišnjeg nadzora od strane Ministarstva finansija Crne Gore.

Usklađenost sa zahtjevima regulative

Globalni kodeks ponašanja pruža jasne standarde koji vode naše postupke i poslovno ponašanje. EY Montenegro postupa u skladu sa važećim zakonima i propisima u Crnoj Gori, a EY vrijednosti naglašavaju našu predanost činjenju prave stvari. To važno opredjeljenje je podržano od strane niza politika i postupaka, objašnjenih u tekstu ispod.

Anti-korupcijska politika

The EY Global Anti-bribery Policy provides EY people with direction around certain unethical and illegal activities. It emphasizes the obligation to comply with anti-bribery laws and provides greater definition of what constitutes bribery. It also identifies reporting responsibilities when bribery is discovered. In recognition of the growing global impact of bribery and corruption, efforts have been increased to embed anti-bribery measures across EY.

Povlašćeno trgovanje

Globalna EY politika o povlašćenom trgovanju potvrđuje obavezu naših zaposlenih da ne trguju vrednosnim papirima sa povlašćenim informacijama, pruža detalje o tome šta čini povlašćenu informaciju i identifikuje kome naši zaposleni treba da se obrate ako imaju pitanja u vezi sa njihovom odgovornosti.

Trgovinske sankcije

Važno je da smo svjesni da se konstantno mijenja situacija u pogledu međunarodnih trgovinskih sankcija. EY prati uvođenje sankcija širom svijeta i obezbjeđuje smjernice svojim zaposlenima, odnosno zemljama članicama na koje uvedene sankcije utiču.

Data privacy

EY globalna politika privatnosti podataka, revidirana I ponovo objavljena 2018. godine, propisuje principe koje treba primijeniti prilikom korišćenja i zaštite ličnih podataka, uključujući i one koji se odnose na tekuće, bivše i potencijalne klijente, zaposlene, dobavljače i poslovne saradnike. Politika je u skladu sa strogim zahtjevima Opšte uredbe o zaštiti podataka Evropske unije i drugim važećim zakonima i propisima o zaštiti podataka i privatnosti. EY takođe ima Obavezujuća korporativna pravila koja su odobrila regulatorna tijela EU da olakšaju kretanje ličnih podataka unutar EY mreže. Pored toga, imamo politiku u skladu sa našim specifičnim zahtjevima za privatnost podataka i poslovnim potrebama u Crnoj Gori.

Čuvanje dokumenata

EY politika čuvanja dokumenata se odnosi na sva angažovanja kao i na sve zaposlene. Ova politika se odnosi na čuvanje dokumenata, naročito kada pojedinac postane svjestan mogućnosti nastanka potencijalne tužbe, spora, istrage, sudskog poziva ili ostalih regulatornih postupaka kako protiv EY ili nekog od naših klijenata, a može se odnositi i na naš rad. Takođe se odnosi i na zakonske zahtjeve Crne Gore, koji se tiču stvaranja i očuvanja radnih papira relevantnih za obavljen posao.

Procedure poštovanja nezavisnosti

Globalne EY politike i procedure nezavisnosti zahtijevaju da se EY u Crnoj Gori i svi zaposleni pridržavaju standarda nezavisnosti koji su primjenjivi na specifična/određena angažovanja uključujući na primjer, standard nezavisnosti prema IESBA-i kao i lokalne zahtjeve kada je nezavisnost revizora u pitanju kao i Kodeks etičkog ponašanja.

Mi razmatramo i procjenjujemo nezavisnost iz nekoliko važnih aspekata- uključujući finansijske odnose naših zaposlenih, odnose među zaposlenima i sa klijentima; dozvoljenost ne-revizorskih usluga koje pružamo revizorskim klijentima; primjenjivi zahtjevi rotacije kompanije i partnera; ugovaranje naknade; prethodno odobrenje Odbora za reviziju - tamo gdje je to primjenljivo/moguće, kao i naknade i kompenzacije za partnere.

Nepostupanje u skladu sa zahtjevima procedure poštovanja nezavisnosti utiče na odluke vezane za promociju i kompenzaciju zaposlenih i povlači druge disciplinske mjere, uključujući i udaljšavanje iz EY Montenegro.

EY Montenegro je implementirao EY Globalne aplikacije, alate i procese kako bi podržao svoje zaposlene u poštovanju politika i procedura nezavisnosti .

EY globalna politika nezavisnosti

EY globalna politika nezavisnosti sadrži zahtjeve nezavisnosti za kompanije članice, stručnjake kao i za sve zaposlene. To je politika koja se zasniva na kodeksu nezavisnosti IESBA (Međunarodni kodeks etike za profesionalne računovođe izdat od strane Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe), sa još pooštrenijim zahtjevima ukoliko tako propisuje navedeni regulator. Ova politika uključuje i dodatne korisne smjernice o velikom broju pitanja kako bi se stručnom i drugom osoblju pomoglo u primjeni pravila nezavisnosti. EY globalna politika nezavisnosti je dostupna na EY intranetu.

EY globalni sistem nezavisnosti (GIS)

EY globalni sistem nezavisnosti (GIS) je alatka koja služi EY zaposlenima da odrede tip usluge koji se može pružiti javnim društvima uzimajući u obzir politike i procedure nezavisnosti. Najčešće su to klijenti koji su listirani na berzi i njihova zavisna društva, ali postoje i druge vrste klijenata kojima se pružaju usluge uvjerenja. Alat uključuje porodično stablo povezanih društava revizorskih klijenata čije se hartije od vrijednosti kotiraju na berzi i isti se ažurira od strane članova revizorskih timova. Naši zaposleni često koriste ovu alatku

kako bi odredili koju vrstu usluge mogu pružiti klijentu kao i tip poslovnog odnosa u koji možemo ući sa klijentima.

EY globalni sistem kontrole (GMS)

EY globalni sistem kontrole (GMS) je još jedna važna globalna alatka koja omogućava svim našim zaposlenima da identifikuju hartije od vrijednosti i druga ulaganja, koja nije dozvoljeno držati u vlasništvu. Takođe, od partnera, licenciranih ovlašćenih revizora i menadžera višeg ranga se očekuje da prijavljuju kroz ovaj sistem detalje o svim hartijama od vrijednosti, koje oni sami ili članovi njihove uže porodice posjeduju. Kada pojedinac izvijesti da poseduje zabranjene hartije od vrijednosti, od njega će biti zatraženo da ih otuđi. Izuzeci koji se identifikuju tokom ovog procesa, prijavljuju se kroz globalni sistem za prijavljivanje incidenata (GIIRS) radi ispunjenja regulatornih zahtjeva.

GMS takođe omogućava godišnju i kvartalnu potvrdu nezavisnosti, u skladu sa EY politikama nezavisnosti, a kao što je detaljnije opisano u nastavku.

Pridržavanje politika nezavisnosti

EY je uspostavio niz procesa i programa koji imaju za cilj praćenje usklađenosti sa zahtjevima nezavisnosti svih EY članica i njenih zaposlenih. Oni uključuju sledeće aktivnosti, programe i proceses:

Potvrde nezavisnosti

Godišnje EY Montenegro je uključen u regionalni proces kako bi se potvrdila usaglašenost sa Globalnom politikom nezavisnosti i kako bi se prijavili eventualni izuzeci.

Svi EY profesionalci, kao i ostali u zavisnosti od njihove uloge ili funkcije, su obavezni da potvrde usklađenost sa politikama i procedurama nezavisnosti najmanje jednom godišnje. Partneri su obavezni da kvartalno potvrde nezavisnost.

Pregled usklađenosti sa praksom nezavisnosti

EY uspostavlja i sprovodi određene procedure kako bi se ocijenila usaglašenost EY članica sa politikama nezavisnosti. Ovi testovi podrazumijevaju pregled nerevizorskih usluga, poslovnih odnosa sa društvima kojima pružamo usluge revizije i finansijske odnose sa drugim kompanijama članicama.

Individualno testiranje na usklađenost sa politikom nezavisnost

Svake godine EY globalni tim uspostavlja program za provjeru usaglašenosti potvrdom lične nezavisnosti pojedinačnih zaposlenih koji su izabrani za ovaj test metodom uzorka. Tokom 2018. godine u EY Montenegro testirani su partneri, izvršni direktor i ostali zaposleni.

Nerevizorske usluge

Postizanje usklađenosti sa profesionalnim standardima, zakonima i propisima koji regulišu pružanje nerevizorskih usluga revizorskim klijentima je omogućeno putem različitih mehanizama, uključujući i upotrebu PACE-a (kao što je opisano na stranici xx) i SORT-a (opisano ispod), treninga, alata i potrebnih procedura korišćenih za vrijeme obavljanja revizija i naših internih procesa pregleda i kontrole.

Imamo i proces za razmatranje i odobravanje određenih nerevizorskih usluga prije nego što prihvatimo angažovanje.

Edukacija u oblasti poštovanja nezavisnosti

EY razvija i sprovodi brojne programe edukacije u oblasti poštovanja nezavisnosti. Svi zaposleni su dužni da učestvuju u godišnjoj edukaciji o nezavisnosti, a u cilju održavanja naše nezavisnosti u odnosu na klijente kojima pružamo usluge revizije.

Cilj edukacije je da pomogne našim zaposlenima da razumiju svoje odgovornosti i da omogućimo svakom od njih, kao i EY-u, da budu nezavisni od bilo kojih uticaja koji bi se mogli smatrati inkompatibilnim kada su u pitanju objektivnost, integritet i nepristrasnost prilikom pružanja usluga revizije klijentima.

Godišnji program edukacije pokriva naše zahtjeve za nezavisnošću usmjeravanjem na nedavne izmjene u politici, ali i na druge važne i značajne teme. Blagovremeno izvršenje godišnje edukacije je neophodno i pomno je praćeno.

Pored programa godišnje edukacije, postoje brojni drugi programi i sadržaji u oblasti poštovanja nezavisnosti kao što su programi edukacije novozaposlenih, određeni programi edukacije prilikom prelaska na višu poziciju kao i programi edukacije profesionalnog osoblja koje se bavi pružanjem usluga revizije.

Alat za referentni portfolio usluga (SORT)

Kroz EY aplikaciju SORT mi redovno ocjenjujemo i pratimo naš portfolio usluga koje pružamo kako bismo bili sigurni da su te usluge u skladu sa zakonom i profesionalnim standardima, odnosno kako bismo osigurali da nove usluge koje razvijamo imaju odgovarajuće metodologije, procedure i procese. Kada je potrebno, prekidamo ili ne pružamo usluge koje bi mogle dovesti u pitanje naše poštovanje politika i procedura nezavisnosti. Takođe SORT pruža informacije zaposlenima o uslugama koje pružamo i obuhvata smjernice vezane za usluge koje mogu biti pružene klijentima kojima već pružamo usluge revizije, nerevizorskim klijentima, kao i smjernice za nezavisnost i druga pitanja vezana za upravljanje rizikom.

Alat za procjenu poslovnog odnosa (BRET)

Naši zaposleni su u obavezi da koriste BRET kako bi identifikovali, napravili procjenu i dobili odobrenje kada se radi o bilo kom potencijalnom poslovnom odnosu sa klijentom revizije, čime podržavaju usklađenost naših poslovnih odnosa sa našim zahtjevima o nezavisnosti.

Odbori za reviziju i nadzor nezavisnosti

EY prepoznaje važnu ulogu koju u kontroli poštovanja nezavisnosti imaju Odbor za reviziju i slična tijela korporativnog upravljanja. Nadležni i nezavisni odbori za reviziju u ime akcionara, imaju ključnu ulogu u zaštiti nezavisnosti i sprečavanju konflikta interesa. EY Montenegro je posvećen čvrstoj i stalnoj komunikaciji sa odborima za reviziju ili organima upravljanja. Koristeći naše programe za kontrolu kvaliteta mi pratimo i testiramo usklađenost komunikacije sa odborima za reviziju sa našim standardima, a u slučajevima kada je to potrebno, i obavezno odobrenje za pružanje usluga.

Kontinuirana edukacija licenciranih ovlašćenih revizora

Profesionalni razvoj

Kontinuirani razvoj vještina i znanja naših zaposlenih presudan je za postizanje našeg cilja unapređenja povjerenja na tržištima kapitala.

Pružanje mogućnosti za ispravna iskustva, učenje i trening pomaže im da rastu i ostvare svoj potencijal, koji im odgovara.

svakodnevna iskustva se stiču lokalno na sistematski način, dok je osnovni nastavni plan i program učenja osmišljen na EY globalnom nivou. Ovo se sprovodi kroz obuku na radnom mjestu od strane iskusnijih profesionalaca koji pomažu u prenošenju znanja i iskustva u praksu.

Učenje se odvija putem nagrađivane Revizorske akademije, koja kombinuje interaktivne simulacije u učionicama, module za internet učenje na dohvat ruke i relevantne aplikacije za podršku. Ovo je dopunjeno programima učenja koji su razvijeni kao odgovor na promjene računovodstvenih i izvještajnih standarda, nezavisnosti i profesionalnih standarda, nove tehnologije i probleme u praksi.

Dok kompanija članica EYG pruža usluge revizije i pregled MSFI (Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja) finansijskih izvještaja, relevantni članovi tima se obučavaju da postanu MSFI akreditovani.

EY Montenegro od svojih stručnjaka zahtijeva da steknu najmanje 20 sati kontinuiranog stručnog usavršavanja svake godine i najmanje 120 sati tokom trogodišnjeg perioda. Od ovih sati (osam sati svake godine i 48h tokom trogodišnjeg perioda) moraju obuhvatati obuke u vezi sa revizijom i računovodstvom.

Znanje i interna komunikacija

Razumijemo značaj obezbjeđenja pristupa najnovijim informacijama našim zaposlenima u reviziji kako bismo im pomogli pri obavljanju svojih profesionalnih dužnosti. U te svrhe, EY je izvršio i značajna ulaganja u znanje i komunikacijske mreže kako bi se omogućilo brzo širenje informacija, putem interneta te pomoglo ljudima da međudobno saraduju i podijele iskustva najboljih primjera iz prakse. Neki od naših primjera su:

- EY Atlas, koji uključuje međunarodne računovodstvene i revizorske standarde i prateća uputstva; kao zamjena za Global Accounting & Auditing Information Tool (GAAIT) počev od fiskalne 2017. godine
- Publikacije u vezi sa najnovijim izmjenama u računovodstvenoj regulativi kao što su ilustrativni primjeri finansijskih izvještaja, najnovije izmjene i unapređenja standarda revizije i računovodstva
- Global Accounting and Auditing News je nedjeljnik koji pokriva globalne politike i procedure koje su vezane za reviziju i nezavisno izvještavanje, unapređenja pravilnika koja postavljaju oni koji uspostavljaju i standarde regulacije kao i interne komentare na temu istih
- Upozorenja iz prakse i webcast-ovi koji pokrivaju širok spektar globalnih tema, kao i tema koje su specifične za svaku zemlju, usmjerene su ka stalnom unapređenju prakse Uvjeravanja u kompanijama članicama

Proces evaluacije rada zaposlenih

LEAD, naš novi perspektivni pristup karijernom razvoju i procesu evaluacije rada zaposlenih sa naglašenim fokusom na kontinuiranu povratnu informaciju, rezultira boljom komunikaciji, koja se gradi ciklusno na svakih 90 dana. Povratne informacije se udružuju i koriste za programe kompenzacije i nagrađivanja.

LEAD je dizajniran da podrži rast i razvoj naših zaposlenih u svim fazama njihove karijere u EY-ju. Personalizovani nalog doprinosi tome da se lakše interpretira lični učinak u odnosu na rukovodstvo u EY svijetu, kao i procijeni učinak u odnosu na kolege istog ranga.

LEAD zadržava komponente koje su takođe uključene u naš prethodni pristup upravljanja učinkom, koji pruža našim zaposlenima jasna očekivanja u vezi sa poslom koji obavljaju i mogućnost da sami procijene svoj učinak. Tokom godine, svaki zaposleni, u saradnji sa svojim mentorom (dodeljeni, iskusniji stručnjak), identifikuje mogućnosti za dalji razvoj.

Finansijske informacije

Prihodi predstavljaju prihode od pruženih usluga, troškove koji su prefakturisani klijentima, ali i prihode koji su ostvareni saradnjom sa drugim EY članicama. Predstavljeni prihodi potiču i od pruženih revizorskih i od ne-revizorskih usluga.

Prihodi su prikazani u skladu sa zahtjevima lokalne regulative i uključuju:

1. Prihode od statutarne revizije godišnjih i konsolidovanih finansijskih izvještaja privrednih društava, i entiteta koji pripadaju grupi društava čije matično društvo je PIE
2. Prihode od statutarne revizije godišnjih i konsolidovanih finansijskih izvještaja ostalih entiteta
3. Prihode od dozvoljenih nerevizorskih usluga entitetima kojiima je pružena usluga revizije od strane statutarne revizora ili revizorske firme
4. Prihode od nerevizorskih usluga ostalim entitetima

U skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, subjekti od javnog interesa su:

- pravna lica koja emituju hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu;
- banke i druge finansijske institucije;
- osiguravajuća društva;
- pravna lica razvrstana u kategoriju velikih pravnih lica u skladu sa ovim zakonom.

Usluga	Prihode
Revizorske usluge	540.542,20
Nerevizorske usluge	385.171,90
Ukupan prihod	925.714.10

Naknade partnerima

Kvalitet predstavlja okosnicu naše poslovne strategije i ključni je element pri utvrđivanju našeg sistema upravljanja učinkom. Partneri i drugi zaposleni u EY Montenegro ocjenjuju se i dobijaju naknade na osnovu kriterijuma koji uključuju određene indikatore kvaliteta i upravljanja rizicima, uključujući kako rad, tako i rezultat.

LEAD se odnosi na sve partnere u kompanijama u okviru EY Grupe širom sveta. LEAD za PPEDDs osnažuje globalni poslovni plan povezujući učinak sa širim ciljevima i vrednostima. Ovaj proces podrazumeva postavljanje ciljeva, plan ličnog razvoja, kontrolu kvaliteta učinka, te priznanja i nagrade. Dokumentovanje ciljeva i učinaka partnera je kamen temeljac procesa evaluacije. Partnerski ciljevi moraju reflektovati različite globalne prioritete, od kojih je jedan kvalitet.

EY zabranjuje ocjenjivanje i davanje nagrade odgovornim partnerima za reviziju i ostalim ključnim partnerima na revizijskom angažmanu zasnovane na prodaji nerevizijskih usluga njihovim revizijskim klijentima. Ovo učvršćuje profesionalnu obavezu naših partnera za očuvanjem naše nezavisnost i objektivnosti.

Razvili smo posebne kriterijume za ocjenu kvaliteta i upravljanja rizicima koji uzimaju u obzir sljedeće:

- Pružanje tehničke vještine;
- Naše vrijednosti kroz ponašanje i odnose;
- Demonstriranje znanja i liderstva u kvalitetu i upravljanju rizicima;
- Usaglašenost sa politikama i procedurama;
- Usaglašenost sa zakonima, propisima i profesionalnim dužnostima;
- Doprinos zaštiti i unapređenju EY brenda;

Naša filozofija naknada za partnere zahtijeva diferencirane nagrade na osnovu nivoa učinka partnera, a u skladu sa ocjenom u LEAD. Partneri se ocjenjuju godišnje, na osnovu kvaliteta pruženih usluga, odnosa sa klijentima kao i tržišnih i finansijskih pokazatelja.

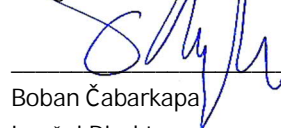
Poslujemo u sistemu gdje se zahtijeva da godišnja ocjena učinka partnera i ostalog rukovodećeg osoblja bude usklađena sa ocjenom kvaliteta njegovog-njihovog rada.

Kako bi se utvrdile tržišne vrijednosti za različite vještine i uloge, te kako bi se izvrsni pojedinci privukli i zadržali, sljedeći faktori se takođe uzimaju u obzir prilikom izračunavanja ukupne nagrade:

- Iskustvo;
- Uloga i odgovornost,
- Dugoročni potencijal

Slučajevi nepridržavanja standardima kvaliteta rezultiraju kaznama, koje mogu uključivati promjenu naknade, dodatnu edukaciju, dodatni nadzor ili promjenu pozicije. Ponavljanje nepridržavanja ili pojedinačno grubo nepridržavanje standarda kvaliteta može dovesti i do isključivanja iz EY mreže.

Podgorica 31. mart 2020. godine

Boban Čabarkapa

Izvršni Direktor

Ernst & Young Montenegro d.o.o.

Dodatak 1: Spisak revizorskih klijenata za prethodnu fiskalnu godinu

U skladu sa članom 26 i članom 29 Zakona o reviziji Crne Gore (Službeni list Crne Gore broj 001/17 od 09.01.2017), u nastavku se nalazi spisak revizorskih klijenata kojima je Ernst & Young Montenegro d.o.o., Podgorica pružao usluge revizije tokom kalendarske godine završene 31. Decembra 2019. godine.

Lista klijenata obuhvata društva od javnog interesa I velika pravna lica kojima je EY Montenegro pružao usluge tokom 2019. godine:

Naziv društva:
Generali osiguranje Montenegro A.D., Podgorica
NLB banka A.D., Podgorica
Komercijalna banka A.D., Podgorica
Jugopetrol A.D., Podgorica
Fond za zaštitu depozita
Novi duvanski kombinat A.D., Podgorica
Nova banka A.D., Podgorica
Petrol Crna Gora MNE d.o.o., Podgorica
Telenor d.o.o., Podgorica

	Home	My Independence - Start Here	Information	Search	Reports	Links
---	----------------------	--	-----------------------------	------------------------	-------------------------	-----------------------

Home >> My Independence >> My Portfolio >> Sign Confirmation

Sign Confirmation by Boban Cabarkapa, GPN: CS010000343;

Independence Confirmation Signed by

Boban Cabarkapa on 20-May-2019 at 9:58AM

Please Click to return to the Independence Home Page.

If you have any changes to your portfolio in the future, please click on "My Independence" from the home page.

Note: GMS servers are located in Frankfurt, Germany – therefore the date/ time stamp corresponds with the current date/time in Frankfurt, Germany. Timezones are considered when determining whether a confirmation is signed timely.

Global Monitoring System. Proprietary and confidential. For internal use only. All Rights Reserved.

Dodatak 3:

Lista odobrenih kompanija članica u EU ili EEA državama članicama

Na dan 30. juna 2019. godine, sljedeće kompanije članice EYG odobrene su za obavljanje zakonskih revizija u državama članicama EU ili EEA :

Država	Statutarni revizor ili revizorska kuća
Austrija	Ernst & Young Wirtschaftspruefungsgesellschaft mbH
Belgija	Ernst & Young Assurance Services BCVBA
	Ernst & Young Bedrijfsrevisoren B.C.V.B.A
	EY Europe SCRL
Bugarska	Ernst & Young Audit OOD
Hrvatska	Ernst & Young d.o.o.
Kipar	Ernst & Young Cyprus Limited
	Ernst & Young
	Ernst & Young CEA (South) Services Ltd
	Ernst & Young CEA (South) Holdings Plc
Češka Republika	Ernst & Young Audit, s.r.o.
Danska	Ernst & Young Godkendt Revisionspartnerselskab
	EY Grønland Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Estonija	Ernst & Young Baltic AS
	OU Baltic Network
Finska	Ernst & Young Oy
	Julkispalvelut EY Oy
Francuska	Artois
	Auditex
	Barbier Frinault & Associates
	Ernst & Young Atlantique
	Ernst & Young Audit
	Ernst & Young et Autres
	EY & Associés
	Picarle et Associates
Njemačka	Ernst & Young GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
	Ernst & Young Heilbronner Treuhand GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
	EY Revision und Treuhand GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
	Schitag Schwäbische Treuhand GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Država članica	Statutarni revizor ili revizorska kuća
Gibraltar	EY Limited
Grčka	Ernst & Young (Hellas) Certified Auditors Accountants SA
Mađarska	Ernst & Young Könyvvizsgáló Korlátolt Felelősségű Társaság
Island	Ernst & Young ehf
Irska	Ernst & Young Chartered Accountants
Italija	EY S.p.A.
Letonija	Ernst & Young Baltic SIA
Lihtenštajn	Ernst & Young AG, Basel
	Ernst & Young AG, Vaduz
Litvanija	Ernst & Young Baltic UAB
Luksemburg	Compagnie de Revision S.A.
	Ernst & Young Luxembourg S.A.
	Ernst & Young S.A.
Malta	Ernst & Young Malta Limited
Nizozemska	Ernst & Young Accountants LLP
Norveška	Ernst & Young AS
Poljska	Ernst & Young Audyt Polska sp. z o.o.
	Ernst & Young Audyt Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Finance spółka komandytowa
	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Doradztwo Podatkowe spółka komandytowa
	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
	Ernst & Young Usługi Finansowe Audyt sp. z o.o.
Portugal	Ernst & Young Audit & Associados - SROC, S.A.
Rumunija	Ernst & Young Assurance Services S.r.l.
	Ernst & Young Support Services SRL
Slovačka	Ernst & Young Slovakia, spol. s r.o.
Slovenija	Ernst & Young d.o.o.
Španija	ATD Auditores Sector Público, S.L.U
	Ernst & Young, S.L.
Švedska	Ernst & Young AB
Velika Britanija	Ernst & Young LLP
	Ernst & Young Europe LLP

Ukupni promet za godinu koja je završila 30. juna 2019. godine za ove kompanije članice EYG proistekao iz zakonskih revizija godišnjih i konsolidovanih finansijskih izvještaja bio je približno 2,7 milijardi evra.

EY | Assurance | Tax | Transactions | Advisory

About EY

EY is a global leader in assurance, tax, transaction and advisory services. The insights and quality services we deliver help build trust and confidence in the capital markets and in economies the world over. We develop outstanding leaders who team to deliver on our promises to all our stakeholders. In so doing, we play a critical role in building a better working world for our people, for our clients and for our communities.

EY refers to the global organization, and may refer to one or more, of the member firms of Ernst & Young Global Limited, each of which is a separate legal entity. Ernst & Young Global Limited, a UK company limited by guarantee, does not provide services to clients. Information about how EY collects and uses personal data and a description of the rights individuals have under data protection legislation are available via ey.com/privacy. For more information about our organization, please visit ey.com.

©2019 Ernst&Young Montenegro d.o.o., Podgorica
All Rights Reserved.

BMC Agency
GA 1011426

ED None

ey.com